

П. С. Синьгуб,
аспірант, Донецький національний університет імені Василя Стуса, м. Вінниця
ORCID ID: 0000-0003-2034-2852

DOI: 10.32702/2306-6814.2022.15—16.73

БІЗНЕС-СПІЛЬНОТА ЯК ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА ТА ДРАЙВЕР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

P. Syniehub,
Postgraduate student, Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia

BUSINESS COMMUNITY AS AN ECONOMIC SYSTEM AND DRIVER OF ECONOMIC DEVELOPMENT

Захист прав і законних інтересів, пов'язаних зі здійсненням підприємницької діяльності, ефективні комунікації з державними органами щодо створення сприятливих умов для бізнесу в Україні, забезпечення доступу до консультацій та інших професійних послуг — усе це потребує спільних зусиль представників бізнесу. Одним із ефективних напрямів реалізації таких зусиль є створення бізнес-спільнот, які управляються своїми членами і не мають на меті одержання прибутку. Проблематика концепції створення і призначення бізнес-спільнот набуло актуальності у зв'язку з активізацією глобалізаційних процесів у світі які змінили кон'юнктуру економічної діяльності. Саме через бізнес-спільноти можна досягти активізації процесів розвитку підприємництва, малого та середнього бізнесу в Україні. Мета наукової статті полягає у обґрунтуванні парадигми інституціональної середина діяльності бізнес-спільнот в Україні, виокремленні особливостей їх функціонування. Встановлено, що "економічна спільнота" охоплює всіх тих, хто є суб'єктом економічних відносин у масштабах всієї економіки, а категорія "бізнес-спільнота" є відображенням об'єктивного феномену економічних реалій, що мають місце в умовах ринку, — сукупності господарюючих суб'єктів (які мають свої специфічні інтереси, цілі, ідеї самореалізації), сфери активності, яких — "підприємництво від індивідуального бізнесу до діяльності гігантських корпорацій". Також визначено відмінність бізнес-спільноти від бізнес-асоціації. У ринковій економіці бізнес-асоціації приносять велику користь суспільству, причому користь є, в основному, результатом діяльності добровільних організацій, які існують за рахунок своїх членів та захищають їх колективні інтереси. У змішаній економіці бізнес-асоціації, професійні об'єднання та групи, вступаючи у партнерські відносини з урядом, розробляють програми та надають підтримку громадській політиці, спрямованій на розширення економічної бази. Крім того, діяльність бізнес-асоціацій приносить суспільно корисні результати в таких галузях, як професійна етика, економічні дослідження, статистика та інформаційне забезпечення. Під бізнес-асоціаціями розуміється добровільне об'єднання людей на основі загального інтересу задля досягнення спільної мети. Світова практика свідчить про те, що бізнес-асоціації є ефективною формою самоорганізації ділового співтовариства і можуть успішно представляти інтереси суб'єктів малого та середнього підприємництва, виступаючи посередниками у діалозі між бізнесом та владою. У країнах з перехідною (або країни, що розвиваються) економікою бізнес-асоціації є одним із найбільш реальних способів впливу на прийняті

рішення з метою створення сприятливих умов для розвитку бізнесу. Визначено особливості традиційних моделей бізнес-асоціацій. Проведено порівняльний аналіз діяльності бізнес-спільнот України. Визначено вплив діяльності бізнес-спільнот на економічний розвиток України в умовах війни.

Protection of rights and legitimate interests related to the implementation of entrepreneurial activities, effective communication with state authorities regarding the creation of favorable conditions for business in Ukraine, ensuring access to consultations and other professional services — all this requires the joint efforts of business representatives. One of the effective ways of implementing such efforts is the creation of business communities that are managed by their members and do not aim to make a profit. The issue of the concept of creation and appointment of business communities has become relevant in connection with the activation of globalization processes in the world, which have changed the conjuncture of economic activity. It is through business communities that it is possible to achieve activation of the processes of development of entrepreneurship, small and medium-sized businesses in Ukraine. The purpose of the scientific article is to justify the paradigm of the institutional environment of business communities in Ukraine, to highlight the peculiarities of their functioning. It was established that the "economic community" includes all those who are the subject of economic relations on the scale of the entire economy, and the category "business community" is a reflection of the objective phenomenon of economic realities that take place under market conditions — a set of economic entities (which have their own specific interests, goals, ideas of self-realization), spheres of activity, which include "entrepreneurship from individual businesses to the activities of giant corporations." The difference between a business community and a business association is also defined. In a market economy, business associations bring great benefits to society, and this benefit is mainly the result of the activities of voluntary organizations that exist at the expense of their members and protect their collective interests. In a mixed economy, business associations, professional associations, and groups partner with the government to develop programs and support public policies aimed at expanding the economic base. In addition, the activities of business associations bring socially useful results in such areas as professional ethics, economic research, statistics and information provision. Business associations mean a voluntary association of people based on common interest to achieve a common goal. World practice shows that business associations are an effective form of self-organization of the business community and can successfully represent the interests of small and medium-sized enterprises, acting as mediators in the dialogue between business and the government. In countries with a transition (or developing) economy, business associations are one of the most real ways to influence decisions made in order to create favorable conditions for business development. Features of traditional models of business associations are determined. A comparative analysis of the activity of business communities of Ukraine was carried out. The impact of the activities of business communities on the economic development of Ukraine in the conditions of war is determined.

Ключові слова: економіка, бізнес-спільнота, економічна система, управління, розвиток, бізнес-асоціація.

Key words: economy, business community, economic system, management, development, business association.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Безперервно зростаюча ускладненість нинішнього соціально-економічного життя імплікативно та неминуче детермінує полісуб'єктивний характер усіх розвинених економічних систем. У будь-якому сучасному соціумі "інфраструктуру країни складають її фізичні структури, що підтримують економічну діяльність" [1], суб'єктами якої є безліч структур, які

уособлюють собою як державу, так і ринок, які займають в соціально-економічній системі цілком певне місце та виконують властиві їй функції в нерозривній єдності. Вказуючи на чинник багатосуб'єктності сучасних економічних реалій, лауреат Нобелівської премії дослідник-економіст М. Фрідман зазначає, що на відміну від політики "економічна влада може бути широко розосереджена. Немає закону збереження

енергії, що змушує нові центри економічної могутності зростати за рахунок вже існуючих у результаті дій багатьох людей... виникає впорядкована економічна структура" [2]. Сучасну бізнес-спільноту також можна розглянути з позиції упорядкованої економічної структури.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

З початком реформування української економіки концепції розвитку бізнес-спільнот та об'єднань підприємств стали розвиватися активніше. Серед розробників методології менеджменту та економіки бізнес об'єднань в Україні можна відзначити таких вчених-економістів, як О. М. Віник, В. О. Джурицький, І. М. Кравець, О. Є. Гудзь, С. О. Баркалов, О. М. Островська, Б. Г. Федоров та інші. Однак, незважаючи на таку наукових праць, присвячених питанням бізнес об'єднань, більшість з них описує лише базисні питання даної діяльності. При цьому практично відсутні розробки комплексного характеру, які розкривають проблематику діяльності та визначення категорії "бізнес-спільнота", і які були б застосовані в найсучасніших умовах дигіталізації економіки, в умовах розвитку штучного інтелекту.

МЕТА СТАТТІ

Мета наукової статті полягає у обґрунтуванні парадигми інституціональної середовища діяльності бізнес-спільнот в Україні, виокремленні особливостей їх функціонування.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У контексті даного дослідження, щоб уникнути необґрунтованого змішування понять, необхідно розмежувати категорії "економічна спільнота" і "бізнес-спільнота", оскільки, незважаючи на уявну синонімічність, вони несуть неоднакове смислове навантаження.

Якщо поняття "економічна спільнота" охоплює всіх тих, хто є суб'єктом економічних відносин у масштабах всієї економіки [3], то категорія "бізнес-спільнота" є відображенням об'єктивного феномену економічних реалій, що мають місце в умовах ринку, — сукупності господарюючих суб'єктів (які мають свої специфічні інтереси, цілі, ідеї самореалізації), сфери активності, яких — "підприємництво від індивідуального бізнесу до діяльності гігантських корпорацій".

В контексті розгляду економічних систем варто розрізнити і категорію "бізнес-асоціація" з сучасними бізнес-спільнотами. Ці категорії дуже близькі, бізнес-асоціації навіть можна назвати базисом розвитку сучасних бізнес-спільнот.

З того часу, як люди зрозуміли, що працювати спільно для досягнення загальних цілей набагато ефективніше, ніж робити це поодиночку, частиною людського досвіду стали асоціації — громадські організації, засновані на взаємній особистій зацікавленості кожного члена в спільному вирішенні загальних проблем. У широкому значенні слова асоціація — це добровільне об'єднання людей на основі спільного інтересу для досягнення загальної мети.

Таблиця 1. Особливості традиційних моделей бізнес-асоціацій

Модель	Характеристика моделей асоціацій
Континентальна (європейська)	Прийом в асоціацію обумовлений наявністю у потенційного члена асоціації відповідного диплома про академічну освіту, а процес прийому сильно формалізований.
Азіатська	Відрізняється жорсткішою ієрархією управління та відсутністю ротачії посадових осіб (на противагу американській моделі).
Американська	Орієнтована на підтримку активності членів асоціації, відрізняється більш відкритим стилем керівництва та гнучким реагуванням на кризові ситуації та на можливості, що надаються, а також більш прагматичним підходом до вирішення виникаючих проблем.

Джерело: складено автором.

Бізнес-асоціації — мабуть, один із найстаріших феноменів у цій галузі. Достатньо згадати стародавні торговельні каравани, спілки ремісників, середньовічні цехи, гільдії та корпорації. До сучасних бізнес-асоціацій належать торгові палати, торгово-промислові групи, професійні об'єднання, федерації виробників, асоціації роботодавців, об'єднання представників бізнесу і т.д.

У розвиненому суспільстві з ринковою економікою бізнес-асоціації відіграють важливу роль і беруть активну участь у процесах, спрямованих на поліпшення економічного, політичного та соціального середовища національного та світового ринків. В результаті колективних дій, що реалізуються через асоціації, звичайні люди набувають більше можливостей для активної участі в прийнятті рішень, що відповідають потребам, як самих членів асоціації, так і всієї спільноти в тому регіоні, де знаходиться і діє ця асоціація.

Відповідно до загальноприйнятого визначення [4], асоціація:

— складається з членів асоціації (фізичних осіб, юридичних осіб або й тих та інших), які відповідають вимогам (ознакам), які встановлені цією асоціацією;

— є юридично визнаною (оформленою) організацією, діяльність якої регламентована її Статутом та Положеннями;

— керується демократично обраним правлінням чи дирекцією, які визначають політику та обирають посадових осіб, які реалізують цю політику.

Усі бізнес-асоціації є недержавними саморегульованими організаціями. Існує кілька моделей бізнес-асоціацій (табл. 1).

Бізнес-асоціації мають довгу історію. На кожному етапі свого розвитку для них були характерні ті чи інші риси, які еволюціонували та трансформувалися у міру розвитку самих асоціацій. Так, на ранньому етапі розвитку бізнес-асоціацій у США їх відрізняли повна "від'єднаність" від уряду, самостійність (іноді надмірна) та схильність утворювати асоціації з будь-якого приводу.

Сучасні американські асоціації характеризуються здатністю пристосовуватися до змін, прагматичним лідерством, чіткою сегментацією інтересів, тенденцією

Таблиця 2. Порівняльний аналіз бізнес-спільнот України

Бізнес-спільноти/адресати	«Дія. Бізнес»	«Спілка українських підприємців»	«Young Business Club»	«CEO Club Ukraine»	«West Ukrainian Business Club»	«Клуб ділових людей»	«Торгово-промислова палата України»	«Європейська Бізнес Асоціація»	«Всеукраїнська бізнес-спільнота Board»
Місія	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Бізнес-спільноти/адресати	«Дія. Бізнес»	«Спілка українських підприємців»	«Young Business Club»	«CEO Club Ukraine»	«West Ukrainian Business Club»	«Клуб ділових людей»	«Торгово-промислова палата України»	«Європейська Бізнес Асоціація»	«Всеукраїнська бізнес-спільнота Board»
Умови членства	Безкоштовно, бізнес який має офіційну реєстрацію	Мікробізнес: 5000 грн./рік. малий бізнес 10000 грн./рік. середній бізнес 25000 грн./рік. великий бізнес 50000 грн./рік.	бути власником офіційно оформленого бізнесу понад 2 роки; вік власника бізнесу до 45 років; оборот компанії від 100000\$ на рік; подляти щільності клубу «YBC»	позитивні рекомендації від членів клубу; стажує першою особою компанії з річним оборотом від \$20 мільйонів; відповідність стратегії диверсифікації	власник, співвласник, керуючий партнер або перша особа компанії компанії; можливість за життя життєвими рішеннями позитивна ділова репутація; оборот компанії за останній рік від 50 тис. грн.; досвід управління від 5 років; довіра до клубу; бажання розвивати клуб	власник або директор (перші особи) малого та середнього бізнесу (від 10 працівників та/або від €100 тис. обороту в рік); рекомендації від клієнтів чи партнерів (в телефонному режимі); власність членських внесків	можуть бути юридичні особи, які створені і діють відповідно до законодавства України, та громадяни України, які зареєстровані як підприємці, та їх об'єднання	високий рівень вступного внеску (72028 грн. у травні 2022 року); рекомендації членів спільноти	підприємці та бізнесмени які офіційно зареєстровані і у яких є бажання розвиватися, ділитися досвідом; рекомендації керівників підприємств спільноти Членський внесок визначається індивідуально, залежно від масштабу бізнесу (стартовий внесок 3000\$ з місяць)

Продовження таблиці 2.

1	Кількість членів	2	> 100 тис. осіб	3	> 930 компаній	4	> 1100 членів	5	закрита інформація	6	закрита інформація	7	> 1600 членів	8	> 10000 членів	9	> 1000 компаній з 59 країн	10	> 1000 членів	
	Переваги		зручність у користуванні; актуальність даних; безоплатний доступ		проект «Будуй у своїх»; кожна компанія член «СУП» може запропонувати іншим учасникам спілку свою унікальну пропозицію; послуги безпеки бізнесу		бізнес івенти; користування мобільним додатком клубу; користування телеграм-чатом; участь у поїздках по закордону; участь у клубних Family Days; отримання зняток від учасників клубу		зустрічі, направлені на розвиток; підвищення управлінських навичок; формування лоярті та спільності		є професіоналами своєї справи, найбільш шанованими, найбільш стандарти, що дозволяє їм успішно вести і розвивати свій бізнес; є лідерами, як у своїй компанії, так і по життю; готові ділитися своїм досвідом, переняти досвід інших; співпрацювати; постійно прагнуть до нових знань, нового досвіду, не зупиняючись на досягнутому; є порядними людьми, з позитивними моральними цінностями; готові виконувати свої зобов'язання перед клубом, його членами, є господарями свого слова		> 1000 членів	члени «СПП України» мають право брати участь в діяльності й управлінні «Торгово-промисловою палатою України» через участь в її керівних органах; обирають делегатів на З'їзд «СПП України»; до керівних органів «Торгово-промислової палати України»; вносять на розгляд керівних органів «Торгово-промислової палати України» пропозиції з питань, що входять до її сфери діяльності		спільнота забезпечує ефективний діалог з державними органами влади; забезпечує можливість отримання нових клієнтів; підтримує мікро-бізнес; проводить консультації щодо чинного законодавства; забезпечує захист інтересів компанії члена; проводить навчання щодо особистого розвитку; надає можливість брати участь у державних ТОП заходах.		мінімум чотири івенти «Board» на місяць у будь-якій точці України; візити в компанії учасників спільноти; розбори кейсів, спільні проекти; підтримка Board Angels, яке допомагає знайти потрібні контакти для вирішення завдань в бізнесі не тільки; відпочинок з однодумцями в абсолютній унікальній і неймовірних місцях. Можливість провести час із цікавими людьми		https://board.business/
	Офіційний сайт		https://business.dia.gov.ua		http://sup.org.ua/uk		https://ybeclub.com/		https://www.ceoclub.com.ua/		https://wube.club/		https://be-club.org.ua/		https://ncci.org.ua/		https://eba.com.ua/		https://board.business/	

Джерело: власна розробка за даними офіційних веб-сайтів бізнес-спільнот.

Масштаб бізнесу

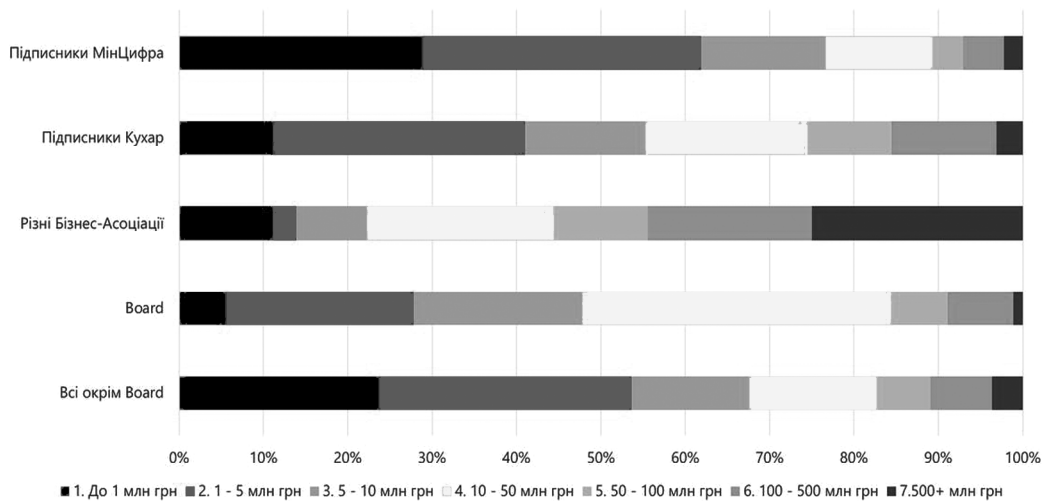

Рис. 1. Масштаб бізнесу спільнот України

Джерело: складено автором на основі закритих (комерційних) даних бізнес-спільнот.

до індивідуального авторитету, роллю "прискорювача змін", децентралізованим управлінням та добровільною (а не нав'язаною урядом), реакцією на соціальні проблеми та на все зростаючі вимоги в галузі торгівлі та промисловості [5].

Можна сміливо зазначити, що експерти розглядають сучасну бізнес-асоціацію як добровільне об'єднання лідерів бізнесу, професійних і громадських лідерів, які за власним бажанням здійснюють спільну роботу, спрямовану поліпшення функціонування комерційних, урядових та економічних структур.

У різних регіонах світу діяльність та методи роботи бізнес-асоціацій відрізняються один від одного. Здебільшого це залежить від існуючого економічного фундаменту. У країнах із централізованою плановою економікою та державним контролем бізнес-асоціації часто виконують громадські функції та не беруть участі у програмах зі збільшення кількості робочих місць у приватному секторі економіки. А в країнах, економіка яких заснована на ринкових відносинах, асоціації відіграють важливу роль не тільки у формуванні інвестицій і у процесі прийняття рішень, що стосується вільного підприємництва, а й у вирішенні інших питань суспільної політики, що зачіпають інтереси бізнесу.

У ринковій економіці такі дії бізнес-асоціацій приносять велику користь суспільству, причому ця користь є, в основному, результатом діяльності добровільних організацій, які існують за рахунок своїх членів та захищають їх колективні інтереси. У змішаній економіці бізнес-асоціації, професійні об'єднання та групи, вступаючи у партнерські відносини з урядом, розробляють програми та надають підтримку громадській політиці, спрямованій на розширення економічної бази. Крім того, діяльність бізнес-асоціацій приносить суспільно корисні результати в таких галузях, як професійна етика, економічні дослідження, статистика та інформаційне забезпечення.

Світова практика свідчить про те, що бізнес-асоціації є ефективною формою самоорганізації ділового співтовариства і можуть успішно представляти інтереси суб'єктів малого та середнього підприємництва, виступаючи посередниками у діалозі між бізнесом та владою. У країнах з перехідною (або країнах, що розвиваються) економікою бізнес-асоціації є одним із найбільш реальних способів впливу на прийняті рішення з метою створення сприятливих умов для розвитку бізнесу.

Розглянемо приклади успішно функціонуючих бізнес-спільнот в Україні, а також переваги, які отримують об'єднання підприємців від такого роду організації діяльності. У табл. 2 наведено порівняльний аналіз бізнес-спільнот України.

Аналітичні дослідження які наведені на рис. 1—3 підтверджують, що згідно аналізу масштабу бізнесу бізнес-спільнот України (рис. 1) можна бачити що найбільшою після бізнес-спільноти "Дія. Бізнес" (скорочено підписники Мінцифра) є бізнес-спільнота "Board" [6].

Згідно з аналізом бізнес діяльності учасників наведених спільнот, можна зробити висновок [7, 8], що найбільш стійкими до економічних потрясінь і змін умов ведення бізнесу, враховуючи воєнний стан в Україні є учасники бізнес-спільноти "Board" — рис. 2.

Аналіз діяльності економічних агентів бізнес-спільнот та економіки України за умов воєнного стану дозволив сформувати оптимальні сценарії розвитку бізнесу в Україні — рис. 3. Даний прогноз розроблений методом експертних оцінок учасниками бізнес-спільнот України у травні 2022 року.

Згідно наведених вище даних стану бізнес діяльності, можна зробити наступний висновок, про те що в економіці України є критичний момент (травень-червень 2022 року), який викликаний війною з Росією. Для недопущення остаточної руйнації економіки України потрібні наукововиважені управлінські рішення які можуть знайти ту оптимальність яка забезпечить можливість існування бізнесу та існування платоспроможного населення.

Що відбувається на поточний момент

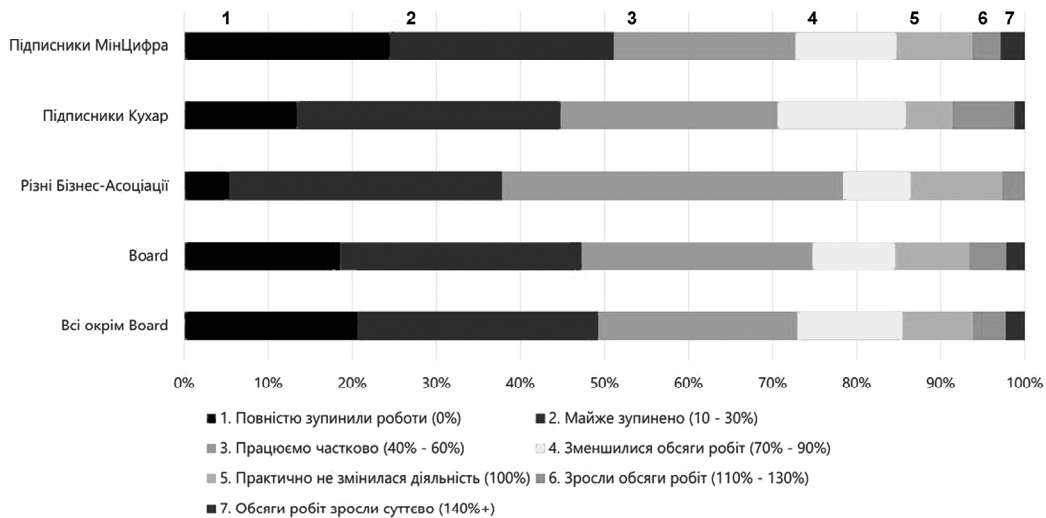

Рис. 2. Стан діяльності бізнес-спільнот за умов воєнного часу (травень 2022 року)

Джерело: складено автором на основі закритих (комерційних) даних бізнес-спільнот.

Плани на 2022 – Board найоптимістичніший

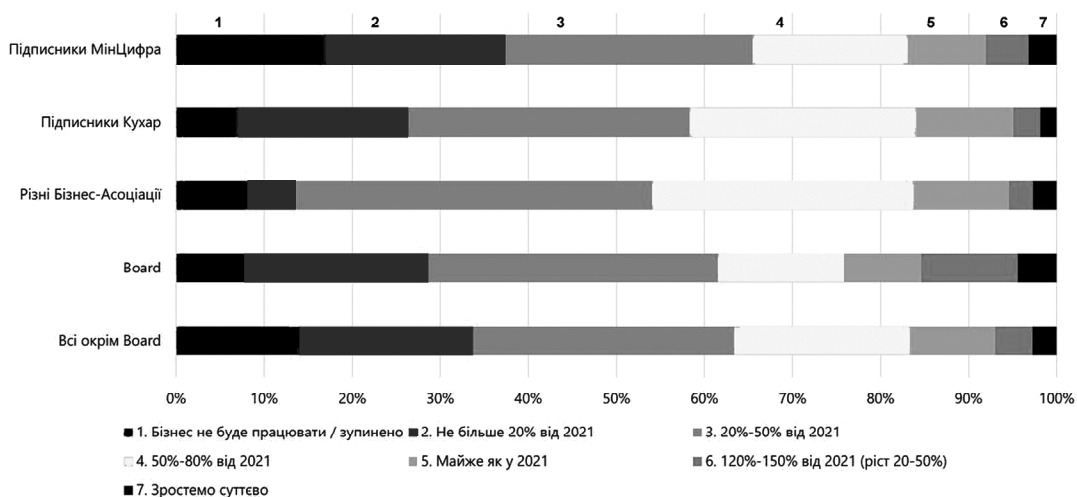

Рис. 3. Оптимістичний сценарій розвитку бізнесу в рамках бізнес-спільнот України (станом на травень 2022 року)

Джерело: складено автором на основі закритих (комерційних) даних бізнес-спільнот.

Питання залучення бізнес-спільнот до після воєнної розбудови України озвучено на спільному онлайн-обговоренні комітетів Верховної Ради України з американською торговельною палатою в Україні у рамках реалізації Проєкту Плану відновлення України від наслідків війни, який відбувся 22.07.2022 року [9]. На даному заході зазначено про необхідність розвитку бізнес-спільнот та бізнес-асоціацій в Україні по взірцю американської моделі, яка характеризується такими особливостями як: відкритість, демократичність, прагматичність до вирішення проблем економічного розвитку, відкритим стилем керівництва, гнучким реагуванням на кризові ситуації та впровадженням диджитал технологій у бізнес загалом.

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Щоб уникнути необґрунтованого змішування понять, необхідно розмежувати категорії "економічна спільнота" та "бізнес-спільнота", оскільки, незважаючи на синонімічність, вони несуть неоднакове смислове навантаження. Встановлено, що "економічна спільнота" охоплює всіх тих, хто є суб'єктом економічних відносин у масштабах всієї економіки, а категорія "бізнес-спільнота" є відображенням об'єктивного феномену економічних реалій, що мають місце в умовах ринку, — сукупності господарюючих суб'єктів (які мають свої специфічні інтереси, цілі, ідеї самореалізації), сфери активності, яких — "підприємництво від індивідуального

бізнесу до діяльності гігантських корпорацій". Також визначено відмінність бізнес-спільноти від бізнес-асоціації. Під бізнес-асоціаціями розуміється добровільне об'єднання людей на основі загального інтересу задля досягнення спільної мети.

Література:

1. Daft, R. L. (2010). Management. Ninth Edition: South-Western Cengage Learning, Canada. 667 p.
2. Friedman, M. (1992). Economic Freedom, Human Freedom, Political Freedom. Smith Center for Private Enterprise Studies: Hayward, California, United States.
3. Заславская Т. И. Структура российского общества через призму трансформационного процесса. Экономические и социальные перемены. 2002. № 4 (60). С. 7—13.
4. Walter Schaw (1998). CAE. "International Handbook on Association Management". ASAE. p. 5.
5. Terrance, A. (2006). Strategic Review on Association Development: International Trends, Issues and Options. Barkan. Association Global Services. URL: www.agshq.com
6. Синьгуб П. С. Концепції створення та призначення бізнес-спільнот в економічному просторі. Економіка та суспільство. 2022. № 35. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1089>
7. Козловський С. В., Синьгуб П. С. Парадигма управління інтелектуальним капіталом в умовах дигіталізації сучасної економіки. Економіка та держава. 2022. № 2. С. 85—93.
8. Козловський С. В. Управління сучасними економічними системами, їх розвитком та стійкістю. Вінниця: Меркьюрі-Поділля, 2010. 432 с.
9. Онлайн обговорення з Американською торговельною палатою в Україні реалізації Проекту Плану відновлення України від наслідків війни (2022). 22.07.2022 URL: <https://www.facebook.com/d.getmancev/videos/570545291358677>

References:

1. Daft, R. L. (2010), Management, Ninth Edition, South-Western Cengage Learning, Canada.
2. Friedman, M. (1992), Economic Freedom, Human Freedom, Political Freedom. Smith Center for Private Enterprise Studies, Hayward, California, United States.
3. Zaslavskaya, T. I. (2002), "The structure of Russian society through the prism of the transformation process", Ekonomicheskie i social'nye peremeny, vol. 4 (60), pp. 7—13.
4. Walter Schaw (1998), CAE. "International Handbook on Association Management", ASAE, USA.
5. Terrance, A. (2006), "Strategic Review on Association Development: International Trends, Issues and Options", Barkan. Association Global Services, available at: www.agshq.com (Accessed 22 July 2022).
6. Sy`nyegub, P. S. (2022), "Concepts of creation and appointment of business communities in the economic space", Ekonomika ta suspil`stvo, vol. 35, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1089> (Accessed 22 July 2022).
7. Kozlovskiy, S. V. and Sy`nyegub, P. S. (2022), "The paradigm of intellectual capital management in the

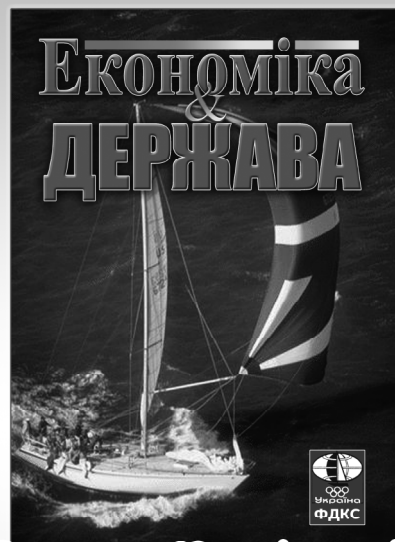
conditions of digitalization of the modern economy", Ekonomika ta derzhava, vol. 2, pp. 85—93.

8. Kozlovskiy, S. V. (2010), Upravlinnia suchasnymy ekonomichnymy systemamy, yikh rozvytkom ta stiikistiu [Management of modern economic systems, their development and sustainability], Merkiuri-Podillia, Vinnytsia, Ukraine.

9. Hetmantsev, D. (2022), "Online discussion with the American Chamber of Commerce in Ukraine on the implementation of the Plan for the recovery of Ukraine from the consequences of the war", available at: <https://www.facebook.com/d.getmancev/videos/570545291358677> (Accessed 22 July 2022).

Стаття надійшла до редакції 29.07.2022 р.

Науково-практичний журнал
«ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»

Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

**наукове фахове видання України
З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ**

(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643

Спеціальності – **051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.**

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73